

נייע יידישע

פעסטער צייטונג

דעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וואָכענטליך... פרייטאג-ביילאנע... 8 גולדען... 4 גולדען... 2 גולדען...

אויף דעזע צייטונג קאנן מאן יעדען מאגן ס'רעכטע רעדן... דער פרייטאג-ביילאנע... 8 גולדען... 4 גולדען... 2 גולדען...

№. 105. צווייטער יאהרגאנג. פּעסט מיטטוואָך, כט אלול ה'תרמ"ה. Budapest, den 9. September 1885.

ריקבליק

אויף דאס יאהר 5645 (תרמ"ה). ווארט את אחי ופני לא רואו... שמת לנו בני... וויר מענטשן זינד לידער אויסער שטאנדע, דען שליער דער צוקופט צו ליפטען...

אונד לידער קאננען וויר ניכט זאגען, דאס וויר פאן דעם עבען אבענלייפנען יאהרע מיט איי- נעם געפיהלע דער וועהמיטה שירען! דאסזעלבע האט אונס איסערטע וועניג ערפרייליכע געבראכט...

19. יאהרהונדערטס דאס מענטשען ווערבע דאס בא- קען מיט "אויפקלארונג, בילדונג אונד הומאניטאט" שטעטט פאָללענדיגען, ניכט נאר זעהר פֿרוֹוואָן... דער פאן דעם קאָננען וויר מיט דען זעלבען דעם פֿא- רגען יאהרעס ציעמליך צופריעדען זיין. האבען וויר יא איבער אונזערע געגנער ניכט בלאָס אין אונזער זאנדערן איבעראל וואָ זיא מיט איינערער שטיר- נע אויפטרעטן איינען דורכשלאגאנדיגען דען מאָראַלען זענען דאָפאנגעטראגען!

וועזען וואָרדען דערען היטצוטאנע ניכט בלאָס אין אונזערע וואַסער-פראָפעסאר, זאנדערן אויך אין אונ- שטאַנדיגער שוסטער זיך שאַמען מיטען עם וואורדע איהם ערסטענס נאכגעוועזען, דאס ער אין יענען יידישען שריפטען, אויס וועלכען ער שטילדירונגען געגען דיא יודען צו שאַפֿען זוכט, קיינע אינציגע ציילע לעזען קאנן! אונד דאָך איז ער יא אן דער פראנצער אונזערע וואַסער אַלס פראָפעסאר דער-מאָר- געלאַדישען ליטעראטור "האַטיג" זיין גאנצעס מאט כערהע אלאו אויף איינער נאָבעל שווער- לייא! דאס איז איינעם, צווייטענס וואורדע דעם זויבערען העררן פֿראָפעסאר נאכגעוועזען, דאס ער, אום דיא יודען צו פֿערליימדען איינען, מיני-אירי זיך צו שולדען קאָמען ליעס! ער ערזיעלט זאָגאר איינע מעהר-מאָנאטליכען אורלויב, האַטטער-ראַה- לינג איינען פֿונקען פֿאָן אַנשטאנד אונד ווירדע אים לייבע, דא ווירדע ער אויף זיינען פֿאָסטען נימער צוריקגעקעהרט זיין! מאן קאנן עבען איינען אוי- ווערזשאַטס-פראָפעסאר ניכט שראַדעצן אַבשאַט- פֿען, מאן ניכט איהם אורלויב אויף אונבעשטימטע צייט, וואס איינעמליך ניכטס וועניגער בעדייטעט, אַלס דען ווינק: ער מאַגע זיך אנדערוואַרטס "זיינען שטיק" זוכען! נון פֿרייליך! וואָרע רָאָהלינג אין מאַנגן דער פֿערמאָגע זיינער וויסענשאַפֿטליכען בילדונג אויך אנדערוואַרטס איינע שטעללע בע- קאָממט, זאָ ווירדע ער געווען ניכט נאָך פֿאנע צו- ריקגעקעהרט זיין, וואָ יעדעס קינד זיינע שטאך קעננט! אַלליין דא דער נומע מאַנגן עבען אין אי- נאַראַנט אים שטרענגסטען זיינע דעם וואָרעטס, לאַסט ער זיך, "אינס" געזיכט שפּוקען" אונד ווייכט פֿאן דער שטעללע ניכט!...

שטאַקער! וואו דיזער טרויריג-בערהימ- טע האָט פֿרעדיגער אַבגעוירטהשאַפֿטעט, איז עבענפֿאללס בעקאָממט. עם האט זיך אין איינעם פֿראַצעסע הערויסגעשטעללט, דאס זינען מעניש, דער פֿאן דער קאנצל העראב זיינען צוהאַרערן דיא לעהרען דער מאָראַל אונד זיטליכקייט פֿערקערט, איינען "פֿאַלשען איר" אַבגעלעגט האבען, ער ענט- נינג נור מיט שווערער נאָטה איינער וואָהלפֿערדיגע- טן בעשטראַפֿונג, אינדרעם זיין פֿערטהיידער דען נאכווייז צו ליעפֿערן בעשטערעכט וואו, דאס דער האַכווירדנע האָט-פֿרעדיגער ניכט אַבזוכליך, זאָ- דערן אויס איררטהום דיעזען פֿאַלשען איר געלייטעט האבען! דאס געריכט דריקטע אין אויגע צו אונד ליעס דיא איינעוועגונג דעם פֿערטהיידערס געלטען, אום איינען שקאנדאל צו פֿערמיידען, דען דיא געריכטליכע בעשטראַפֿונג איינעם האָט-פֿרע- דיגערס הערפֿאָרוועפֿן מיטען, דיא אַפֿשענליכע מינונג האכטע אינדרעם העריבער אנדערס, זיא האט דיעזען פֿערליימדער אונד מיני-איריגען, מאַטען זיי- נעם אַימפֿאָרענדען געטליכענ-קליידעס, לויט אונד פֿייערליך פֿעראורטיילט!...

די יוסטוס אָדער ברימאנוס! דיע- זעם שיואל אין געשטאלט איינעם מענטשען בעפֿי- דעט זיך אויך היינט נאָך הימער שלאָס אונד ריע- געל, דיעזער לופט, דיע, אַלס ינדע געבאַרען, נעליגער גולדען האנד-געלדעס" וועגען וויעדער- האַלט דיא מופֿע גענאָמען, האט ניכט בלאָס שטעללען אים, תלמוד, אים, מדרש, אים, זוהרי אויזווי געפֿאַלשט אונד ועלכע דעם מאַלפֿעלהאַפֿט, אונזערעסנדען רָאָהלינג אום שווערעס געלד פֿער- קליפט, - ער האט אויך אין, מאטוריאַטס-צייגניס" געפֿאַלשט, אום אויך גרונדלעך דעסעסען אין איינער דייטשען אונזערע וואַסער וואַס זיך איינשרייבען צו לאַסען,

עבענזאָ אונזערעסנדע וויא רָאָהלינג אויף דעם גע- ביעטע דער יידישען וויסענשאַפֿט, איז יוסטוס אָדער ברימאנוס אויף דעם פֿעלד דעם וועלט- ליכען וויסענעס, רָאָהלינג האט זיך טראַגעדיעס איי- נע שטעללע אַלס פראָפעסאר דער אָרענטמאלי- שען וויסענשאַפֿטען אן דער פראנצער אונזערע וואַסער-מאָט ערשווינדעלט, ווארום זאָללעטע אין יוסטוס אָדער ברימאנוס עם ניכט פֿערזוכען, אויף גרונד איינעם געפֿאַלשען ימאטוריאַטס-צייגניסעס" אַלס איינפֿאַכער, אַלס "ער" אין איינע קליינע דימ- שע אונזערע וואַסער זיך היינצשווירען! דאס איהם דיעס ניכט געלונגען, טראַגעדיעס ער זיך שאָן אים פֿאַרהינגען דען מיטעל "דאָקטאָר" ביינעלענט האט- טע, דאס וואו פֿיר איהן אַללערדינגס אין אונזליק, דא ער אין פֿאַלגע דעסעסען צו איינער מעהר-מא- נאטליכע געפֿאַנגניס-שטראַפֿע אונד צור אויס- ווייזונג אויס עסטערייך פֿעראור- טהיילט וואורדע! אָב רָאָהלינג איינע זאָלכע אויס- ווייזונג ניכט עבענזאָ געלונגען האַטטע, אַלס זיין לעהרער יוסטוס? וויר גלויבען, דאס יא!...

מאן זאָללעט נון גלויבען, דאס דורך דיא, בלא- מאש" דיעזער איהרער הויפט-פֿיהרער דיא גאנצע אַנט-סעמיטישע שוועפֿעל-באנדע אין נאה אונד פֿערן זיך פֿאָס קאמפֿס-פֿלאַצע בעשלאַסט צוריק- ציעהען ווערדע! דאָך דיעזע ערוואַרטונג איז ליי- דער ניכט אַלס ערפֿיללונג גענאנגען, אים געגע- מהיילע, זיטערס דיא אַנט-סעמיטישען זיך איבערצייגט האבען, דאס איהרע פֿיהרער צו יע- דעם פֿערברעכען פֿאַהיג זינד, האט איהר פֿערטרויען צו דעזעלבען נאָך פֿאַנגען, דער אַנט-סעמיטישעס איז יא אן אונד פֿיר זיך אין פֿערברעכען; ער האט דאהער גיע דארויף גע- נעט, דען קאמפֿס מיט, עהרליכען וואַפֿען" דורכצו- פֿיהרען, אונד זאָ איז עם ערקלאַרליך, דאס וויר ועלכטס הייטע זיא ווערהאָוואַיס, אישמיצייס, רָאָהלינגס, שטאַקעריס, ברימאנוס אויזווי לידער נאָך אימער ניכט אַלס, גאַנצעלך אַבגעטראָגן" טראכטען דרפֿען. . .

אין רומאַניען האבען דיא יודען-פֿערפֿאַלונגען אים פֿערזאנגענען יאהרע לידער ניכט אַבגענאָמען, איינע, יידישע עפֿוטאציאָן, דיא אַבגענאָמען פֿאָר איינען וואָכען ביים מיניסטער-פֿאַזידענטען סא- ליס בורי אין לאַנדאָן מיט דער ביטטע ערשיקען, פֿיר איינע בעסערע שטאַלונג, דער לאַנגע דער יודען אין רומאַניען איינצושריימען, האט לידער דיא זאכע נאָך מעהר פֿיערשלימערט, דיא רומאַניען בע- טראכטען דיעזען שריט אַלס איינען, לאַנדעס- פֿעראַמט" זיטענס דער יודען, ווייל זיא עם געוואנט, בייא איינער אויסוואַרטט גען ען מאכט איבער דיא לידען בעשווערדע צו פֿיהרען, דיא זיא אין רו- מאַניען ערמאנען מיססען!

זעהר שמערצהאַפֿט ווערדען אונזערע גלוי- בענס-גענאָסען אין רוסלאַנד אונד פֿרוי- סען בערהימט דורך דיא עבען אין יינגסטער צייט אין דיעזען בידען שטאַממען פֿאַזידענטען אַלס אויסוויזונגען פֿרעמדער אונטערטאנען, אויס-רוס- לאַנד ווערדען אַללע דייטשען אונד עסטערייכ-אונ- גארישען, אויס פֿרייסען דאנענען אַללע רוישישען אונד צום מהיילע אויך עסטערייכ-אונגארישע אונ- טערטאנען אויסגעוועזען, דער טראַסע מהיילע דיע- זער אויסגעוועזענען זינד ביי יידישע קריפֿליע אונד האנדווערקער, דיא דורך דיעזע נייע פֿערפֿאַנגע

נעם היג'יירען נאך איינמאל זעה! דער זאך
 רייזט זאפארט אב. דאך ער קאמט צו שפאט -
 דער פאטער איזט בערייטט מארט - דיא וואהונג
 פערזענלעך. . . נאך וועניגע מאגען שאן ווירד דאס
 מעקסאטעמ עראפאטע. ווארן דער פאטער דען
 זאך צום אוינערזאל-ערבען אינזעמט. . . טרוי-
 ערנד שרייטע דיעזער נון דורך דיא פערלאסענען
 וואהגריימע, ווא נאך פאר וועניגען מאגען זיין פא-
 טער אטהעמעטע דיא קאמט ער אן איינע "פער-
 שלאסענע דיעזער". עס מאכט איהם מיהע. זי צו
 אפאטען; אבער וויא ערשטארבען בלייבט ער שטע-
 הען אלס ער איינטרטט. דען ער ערבלקט אן
 דער וואנד - אללע זיינע בילדער, דיא איהם איינט
 דער ענגלאדער" אום האדע סוממען אבערנאפט
 האטטע; יעמט ערסט גינג דעם זאך אלע אין ליכט.
 אויף. . . דער פאטער האטטע פאן דער שריידען
 לאזט זיינע זאגעס קונדע ערהאלטען אונד איהן
 אויף דיעזע וויזע פארטלויפענד אונטערשטימט
 אינדעם ער דיא בילדער דורך איינע מאגן. דער וך
 אלס "ענגלאדער" איינמאל אקויפירען ליגע - דער
 זיינע מאלער וואר טיעף ערהירט איבער דיא צארט-
 ליכטיג זיינע פאטערס, דער איהן אויף אן צאר-
 טע וויזע זיינע אונטערשטימטע אונטערהיען ליגע!
 דיא דער מאלער אין זיינער זיגענד פיעל העברעאיש
 געלערנט, ריעף ער טהראלענדען אויגען איינע;
 יעמט ווייס איך ערסט, ווארום וויר בעמען; כרחם
 אב על בני! דיא צארטליכקייט איינעס פאטערס
 איזט ווארקיך אונטערצאלט!
 * (בעשעטע כונגעס געשיכטען אום

אונטערנעמער דען ברעית אן דען פראדעמטען
 דעם געמיינדע-ראטהעס געשיקט, וואהרענד דיא
 שרייט איבער 300,000 פראנקס נאר ניכט פאר-
 זען, זאנדערן פיר איינען גלייכנאמען. איינע-
 מען (בו-רייטער) בעשטימט געוועזען זיא פאר
 דעם פאליציי-קאמיססאר מאכען דיא דרייא אנה-
 געשולדיגע דאגן ווידער גאנץ אנדערע אויסזא-
 גען אונד אויספליכטע, זא דאס דיא אנגעלעגענהייט
 אויגעבליקליך נאך האכסט אונקלאר ערשיינט,
 אונד מאן פארלייגט ערסט דאס ערגעניס דער גע-
 ריכטיגען אונטערזוכונג אבווארטען מוס. - מאן
 ערוועהט דען ערויס, דאס זעלבסט דיא ראטהע דער
 גראסען שטאדט פארן היע אונד דא פירס געלד!
 צו האבען זינד, איבריגעס איזט עס בעקאנט.
 דאס אונטער דער רעווערונד לודוויג פיליפס דער
 קאממוניקאציע-מיניסטער זעלבסט פאן איינעס
 אייזענבאהן-בו-אונטערנעמער דען בעטראג פאן
 100,000 פראנקס אלס בעשעכונג ענטגעגענאמען
 האטטע, וואפיר דערוועלבע ניכט בלאג זיינע מי-
 ניסטער-שמעללע פערלאך, זאנדערן אויך פאס גע-
 ריכטע צו שווערען שטראפען פערארטהיילט
 ווארדע.

פערקויפט. דיא פרייע וונד אויס דער "פארכט. אונד מעהל-
 פרייטאבעללע" ערויסליך.
 קארן. דאס נעשעפט וואר מאטט, דיא פרייע ער-
 ליטשען קיינע פערלודעוונג. עס ווארדען 4000 מעטערצענט.
 נער נעקויפט אונד מיט 5 גולד 80 קרי ביז 6 גולד 05 קרי בע-
 צאהלט.
 נערסטע. פאטשער. וואארע ווארדע מיט 5 גולד 05
 קרי ביז 5 גולד 25 קרי, בעסטערע סאטשען ווארדען מיט
 5 גולד 30 קרי ביז 5 גולד 70 קרי, מיטטעל-גערסטע פאן 6
 גולד ביז 7 גולד 10 קרי, פיינע מאלצ-וואארע פאן 7 גולד
 50 קרי ביז 8 גולד, האפטימא ברוינע ביז 8 גולד 50 קרי
 בעצאהלט. דער געוואסענע וואכענ-אומזאטשן בעטרוג 60,000
 מעטערצענטער.
 האטע. בייא נוסער קייפלוס ווארדען 4000
 מעטערצענטער צומייסט באהנהאפער פאן 6 גולד - קרי
 ביז 6 גולד 25 קרי פערקויפט. דער לעצטערע פרייז איזט
 פיר האפטימא.
 קוקורויץ. בייא איינעס אומזאטשע פאן 15000
 מעטערצענטער בעצאהלטע פאן נוסע וואארע פאן 5 גולד
 85 קרי ביז 6 גולד - קרי.
 רעפס. עס ווארדען 3000 מעטערצענטער פאן 10
 גולד - קרי ביז 10 גולד 75 קרי פערקויפט. באנאטער רעפס
 וואר אהנע פערקעהר, פיר האפטימא ווירד 10 גולד 75
 קרי אנגעבאטען.
 רייבאל. עס ווארדען איינעס הונדערט מעטער-
 צענטער מיט 31 גולד 50 קרי נעקויפט.
 רעפס-קוקען. ווירד מיט 5 גולד 50 קרי גע-
 קויפט.
 שפיריסוס. אן דאפפאנרע 26 גולד 50 קרי,
 אן גראסטישען 27 גולד - קרי, אן קאנווענטען 27 גולד
 50 קרי. - פערעטע עשפיריסוס פאן 29 גולד 50
 קרי ביז 29 גולד 75 קרי פער 10,000 ליטער פערצענטע.
 הילדענריכטע. זייט איינערס לעצטען בע-
 ריכט איזט קיינע פערלודעוונג איינערטערען.

(דען ערויסגעבער זיעזעס
 בלאטטעס). הערן מאריץ בוריאן, האט
 איין שמערצליכער פערלוסט געטראפן. זיין שווע-
 גער-פאטער, הערר זיגמונד אדלער, איזט פער-
 נאנגענע נאכט אום 74 לעבענס-יאהרע געשטארבען.
 דער היימעגאנגענע וואר איין מאגן פאן שלובטעס
 פאראקטער אונד בירגערליכע זיינע. עס היינטער-
 ליגע מעהרערע זאגעס אונד שוועגער-אמעס. דיא
 אללע אן אכטבארער שטעלונג זיך בעפריידען אין
 דען ווייטעסטען קרייזען ווירד דעם היימעגאנגענען
 אויך געווענעטעס אנדערקען בעוואהרט ווערדען!
 תנצ"ה!

טעלעגראפישע דעפעשע.

מאדריד, 6. סעפטעמבער נאכט. דער
 דייטשע געזאנדשאפטס-פאליאט ווירד פאן 50 שאנ-
 דארמען בעוואכט. עס הייסט אללגעמיין, דאס דער
 דייטשע געזאנדטע פאן מאדריד אונד דער שאפני-
 שע געזאנדטע פאן בערלין אברייגען ווערדען, וואס
 דאס פארצייכען איינער קריגעס-ערקלארונג ווארע.
 דיא אללגעמינע שטימונג איזט איינע זעהר גע-
 רייצעט. אייגענטליך האפט מאן, דאס דיא דרייא
 שאפנישען קריגעס-שיפעט דיא אינזעל יאם פאן
 דען דייטשען צוריקערקומען ווערדען.

געשעפטס-בעריכט.

סעסטער געטרידע-אונד פראדוקטע-געשעפט.
 דיא אבעלליענע וואכע שטעללעט זיך גלייך צו
 בעניגן און זעהר מאטשע שטימונג איין אונד בלייבע עס
 אויך אונאונטערבראכען. זא דאס ווייזען נענען דיא פאך-
 וואכע מיט 5 ביז 10 קרי געאללען איש.
 ווייצען. עס ווארדען 100,000 מעטערצענטער

דעם פאריזער געמיינדע-ראט (ה. שאן
 פאר איינער צייט מאכטען געוויסע מעלדונגען,
 וואנאך מעהרערע פארזיער. געמיינדע-ראטהע-אנ-
 געקלאמט ווארדען, פאן דען אונטערנעמער דער
 גענעראל-רייז פארגעמאנעטען האלצ-פלאסטערונג
 פאן פארו פיר דיא צונווענדט דיעזער ארבייטען
 בעשטימטע. געלד-זוממען עמפאנגען זי הא-
 בען פיעל לארס. יעמט נון דורכליפט אין אהנ-
 ליכער בעשעכונגע-פערזוך דיא בלאטטער. דער
 פראדעמט דעם פארזיער געמיינדע-ראטהעס הערר
 מיכעל ע. רהיזעל נעמליך פאן איינער געוויס-
 סען מאראמער דיא צאמט איינען ברעיקע מיט דעם
 נעקו-ציוויא בו-אונטערנעמער בייא דער צו-ווע-
 דונג דער ארבייטען דער פאללענדונג דעם בולע-
 ווארד" צו בעניגטיגען דיעזעם ברעיקע לאג איין
 שרייפליכעס פערשריכענע יענער ביידען אונטער-
 נעהמער בייא ווארדן זיך דיעוועלבען פערפליכ-
 טען הערן מיכעלן פיר דיא בעשעכענענדיגע בע-
 גינסטיגונג דיא כומטע פאן 300,000 פראנקס זאפארט
 באאר אויסצוצאהלען. הערר מיכעלן איבערזאנדטע
 דיא שרייפליכע אונטערוויילט דעם שאטאטס-
 אנוואלט צור ווייטערען פעראנלאסונג. דיא געשיכ-
 טע מאכט נאטירליך אין פארו גראסעס אויפוועהן.
 דיא גענאמען אונטערנעמער בערלינער יעטעמ.
 עס ווארטען איין מיספערשאנדיגע פראקטען מאדאמע
 ראצאמי האבע נעמליך אהנע וויסען דער בירען

בריעפע דער רעדאקציען.
 להרב המופלג וכיו, בנן של קרושים, מיה שיש בס'
 (בוקאווינא): את האיש אשר שאל רום מעלתו נ"י אודות,
 לא ידענו, וגם שמו כל שמענו בלתי היום, החיפה טובה
 לאלתר!
 אללע צישריפטען, וענדונגען אונד בעשעמל-
 לונגען, זאוויא פרענומיאציעס-געלדער פיר דיא "נייע
 יודישע סעסטער צייטונג" זינד צו ארדעסטרען אן:
 מאריץ בוריאן אין כווא-פעסט.
Moritz Burian in Budapest.
 דיעזע איינפאכע דארעססע נעניגט פאלקלאקסען, אונד איזט
 איינע גענויערע בעצייכונג אונטערהיג.

קור-זמאבעללע פאן 5. סעפטעמבער.		קור-זמאבעללע פאן 5. סעפטעמבער.	
קרי	קרי	קרי	קרי
127	100	127	100
459	51.91	459	51.91
140	58.85	140	58.85
168	9.90	168	9.90
167	9.90	167	9.90
119	12.25	119	12.25
50	100	50	100
119	50	119	50
121	100	121	100
123	61.35	123	61.35
43	123	43	123
20	75	20	75
179	100	179	100
42	50	42	50
113	50	113	50
18	75	18	75
19	20	19	20
17	75	17	75
42	75	42	75
40	40	40	40
18	50	18	50
54	25	54	25
22	50	22	50
49	20	49	20
132	50	132	50
68	50	68	50
27	50	27	50
38	25	38	25
15	25	15	25
8	90	8	90

*(דיא אויסווייזונג אויס פריי-ס ען) דעם ישרוק ווירד העריובער אויס קאניג-בערג פאלגענדעס געטעלדעט: דיא אויסווייזונגען האבען לייטער היעראקט אויפגען אונטער אומפאלג אנגעקאממען היער זינד פילע הינדערט אמפאלג אונזערער רוסיש-פאלנישען גלויבענדיג ברידער אונ-געוועזען, אס 16 סעפטעמבער דיא היעזע שטאדט צו פערלאסען! דאס עלענדי איזט זעהר גראס, דען אונטער דען אויסגעוועזענען בעפלינגען זיך ארמע האנדווערקער, ארבייטער, קופלייטער, דיא זיך היער קומענדיק, אבער דאך, אין ערשטען ערנהייטען זיך דיעזע אונטערנעל איזט איינשניידערען. זיא האט עבען פיר דיא פערטערן יודען זעהר מרויניגע פאלגען.

* (אין גאנץ גאליציען ווערדען) מיט בעוויליגונג דער רעגירונג, שפענדען געזאמ-עלט צו גונסטען דער אויס פרייסען אויסגעוועזע-נען פאלנישען דיא יודען בעשהיליגען זיך דעם רעכט האכבערגער ווייזע אין דיעזען זאממלונגען.

* (וואו איזט דען אונזער פא-טעראלאנד) דיעזע פרייגע עדהעבען יעטצט צאהרלייבע אוינגליקליכע, דיא אין פאלגע דעם הייב-שען רוסיש-פרייסישען איבעראיינקאממענס אויס-געוועזען ווערדען, איינע בעשהיליגע דעפעשע מעלדער נעמליך: זעהרערע פאלגען, וואונטער דער גראסע מהיל יודען, אויס טהארן אונד דעסען אומגעגענד, וועלכע דען בעפעהל ערהאלטען הא-בען דאס פרייסישע שטאטאס געביעט עהעסט-מאנגל צו פאלאסען, בענאבען זיך אס 2 סעפ-טעמבער דער רוסיש-פאלגען וואהער זיא פאר יאה-רען איינעוואנדערט זינד. אונד דער צוואננסיגן "אבשיעבונג" נאך דער גרענצע אונד דער אויסליע-פערונג אן דיא רוסישען בעהארדען צופארצוקאם-מען, מאכטען זיא זיך נאך רעכטציטיג אויף דיא רייזע, נאכדעם אייגען צופאר פאם לאנדראהע, אדער פאן דער ארטס-פאליציא דיא איבליכע געביטע מאציאנס-פאפירען איינצעהאנדלען ווא-רדען, אן דער רוסישען גרענצע אנגעקאממען ווא-רדען דיא היגען יעדאך דער איבערגאנג אויף דאס רוס-סישע געביטע פאן רוסישען גרענצע-קאממסארען מיט רען בעדייטען אינטערוואנט, דאס געוואהנליכע געלייט מאציאנס-פאפירען היער ניכט אויסרייכען, אונד דאס דיא בעשרעפערען אין פאלגע דעם לאנגערן אויפגעטהאלטען אין פרייסען דאס רוס-שע שטאטאס-בידער-רעכט פערלארען האבען אונד בערייטען, פרייסישע אונטערטהאנען געווארדען זינד! דען בערווערנסווערטהען בלועב ביא דער צושטענדענען ווייגערונג, אייגען דען איבערטרטיט ענטשטאטענע, ניכט אונדערעם אבירג, אלס פארלייבט ווערדען נאך פרייסען צוריקצוקעהרען. אס 3 סעפטעמבער וועדערהאלטע זיך דיעזער פאר-

נאנט ביא איינער אנדערען גרופפע אויסגעוועזענער. - עם פראנט זיך נון; וואס געשיעהט דענך, ווען דיא לייטע אין פרייסען ווערער אויסגעוועזען ווע-רדען אונד אויך רוסלאנד דענאך קיינע אויפגעהמע פרינדען! דיעזע ארמען, אוינגליקליכע מענשען מיסען וואהל אויסרופען: וואו איזט דען אונזער פאמער-לאנד!

* (וועדער דאס יידישע גימנא-זיאום!) נון איזט עם דיא רעגירונגס-בלאטט געמוזט, וועלכעס אין זינע געטערען נוממער דיעזעס געגענשאנדע איינע לאנגערען ארטיקל ווירמעט. וואו וויר בערייטען אין פארדער נוממער בעריכטעט האבען, האט עדיגעטרעטע מיט אנט-סעטישער לידעשאפליכייט געשימפעט, דיא דיא יודען דיא גימנאזיען אנדערע קאנפעססא-נען בעניטצען אונד ניכט דיא נעטהיגען געלד-אפערען ברינגען וואללע צור ערריכטונג איינעם אייגענען יידישען גימנאזיאום! - אין גאנץ אנדע-רעס מאנע שרייבט יעדאך, געמוזט, דיעזעס בלאטט זאגט אונטער אנדערע: דיא יודען האבען פאלל-טאמען רעכט, דאס זיא קיין אייגענעם יידישעס גימנאזיאום אינס לעבען רופען, עם אנדערעל זיך דורכאויס ניכט אונד דען קאפעט-פונקט. אליין דיא ערריכטונג איינעם יידישען גימנאזיאום ווירדען יא בעדייטען, דאס מאן זעלבסט אויף דעם געביעטע דער "קולטור אונד בילדונג" איינע שידע-וואנד צווישען יודען אונד ניכט-יודען שאפען וויל, וואו פילע שווערע קאמפעט האט עם געקאממען, ביז מאן איין "פאליטישע בעזעהונג" דיא שידע-וואנד צווישען יידישען אונד ניכט-יידישען ברינגען ני-דערייסען קאננטע דורך דאס געזעמץ דער גלייכ-שטעללונג אונד גלייכבערעכטיגונג, דיא יודען מיט-טען אלזא טהארט זיך זיין וואללטען זיא יעטצט מיט בעדייטענען געלד-אפערען אין יידישעס גימ-נאזיאום שאפען, אום און דיעזער ווילדע אויף דעם געביעטע דער קולטור אונד דער בילדונג אייגען זיך אונד דען איבריגען בירגערן גלייכזאם אייגען האנדג איינע נייע שידע-וואנד! אויפצופיהרען! דאס ווערדען דיא יודען ניממער טהון; דאס דירפען וויר פאן דעזעלבען אויך ניכט פארדערן! דיא עם אנדערעס טהאטען אונד, דאס דיא יודען דיא גימ-נאזיאום אנדערערע קאנפעססאיען בעניטצען, ווא-רדען דאך ניכט נאנין רעכט שיינט, זא מאכען וויר פאלגענערען פארשלאג: דיא יודען מאגען אונ-טער זיך דאס געלד צור ערריכטונג אונד ערהאל-טונג איינעם גימנאזיאום זאממען אונד דיעזען בע-טראג דער רעגירונג אים בערענען, וועלכע פאן דעמעלבען אין, שטאטאס-גימנאזיאום גרינדען זאלל. דיעזעס גימנאזיאום ווירד פאן אללען קאנפעססאיען בעניטצען ווערדען דירפען וואדאן

אויך דיא יודען איהרע קינדער אין דיא גימנאזיען אנדערער קאנפעססאיען ווערדען שיקען קאנצען, דיא מאן איהגען אין דיעזעס פאללע ניכט דען פאר-ווארף ווירד מאכען קאנצען, דאס זיא צו גונסטען איינעם גימנאזיאום קיינע אפערע ברינגען! - זא ווייט דער פארשלאג דעם געמוזט, דער איינעס-טהיילס פיר דיא יודען וואהלוואללענד קלינגט אונ-דערנשהילס אבער, וואו פאן איינע רעגירונגס-בלאטט ניכט אנדערעס צו ערווארטען, דען וואונש האט, דאס דער געזאמלעטע געטראג עבען דער רעגירונג דיא דעם האלנדע בעשיעלט ווערדען (אין מיטגלידע דעם פעסטער פארשלאג, אין פריינד אונדערעס בלאטטעס, מאכט אונס זאעבען דיא מיטטהיילונג, דאס שאן אין דען נאכטען מא-גען דיעזע אנגעלעגענהייט איינען בערהאנגונג-גע-געשטאנד דער רעפארמעטאנין דער פעסטער רע-ליגיאנס-געמיינדע בילדען ווירד, אונד דירפעט וואהרשיינליך דער פארשלאג דעם געמוזט צום בעשלוסע ערהאבען ווערדען, וויר מאכטען גור-ווינשען, דאס אין דיעזעס פאן יידישעם געלדע צו ערריכטענען, שטאטאס-גימנאזיאום דיא יידישען שטודירענען צור ענטווייהונג דעם שבת קדיש וימים טובים! ניכט אנהאלטען ווערדען זאללען!)

* (אין "ערלאזער" - אינס איר-רעגיון!) געסערן ווארדען אויס משערווענקא (באטשער קאמטאט) אין מענש נאך דער הויפט-שטאדט געבראכט, דער זיך פיר דען "ערלאזער" (גואל הצדק) האלט אונד דורכאויס איינע אוידיען ביים קאניגע ווינשעט, אום איהם אמצוייגען, דאס דיא וועלט אס 18 דיעזעס אונטערנענען ווירד. דיא דער אוינגליקליכע ווארדען אינס אירענהויז אב-געפיהרט.

* (אישטויצ' אונד זימאנד) ער-שיענען דיעזער טאנען אין סעניטיץ (סעמיטיץ) וואו זיא דיא דארטיגע סלאווישע בעפאלקערונג צו יודענהייט צו ערייען אנהאלטען, דיא ביי-דען ארמען וואנדערער מאכטען פיר דען גייען אנט-סעמיטען-קלויב, פאן דעם קיין געווינגנסטיכ-טיגער אונגאר עטוואס וויסען מאג, אונטער דען דומען שלאוואקען אנהאלטען ווער-בען! דער יודענ-פערסעסער אישטויצ' איזט בערייטע זעהר געזונקען ווען ער מיט דעם לאכער-ליכען אייגנאן זימאנדען געמינאמע זאכען מאכען מוס!

* (דיא באלער) פערשאנט מיט נאט-ליכער הילפע דיא יודען, זא ווירד אויס מאוואלילי (פראנקרייך) בעריכטעט: דיא באלערא טריטט הייער נאך העפטטיגער אויף אלס אים פארניגען יאהרע, ביז צום 22 אויגוסט זינד ביא איינער בעפאלקערען אונד צאהל פאן 400,000 איבער 700 פערזאנען אן דער

דען יודיש-באלדס" בעלאנען, צו אפגען. . . איזט דען עטווא חזון עהרליך? משה שמואל איזט אין פראקטער יודע, אונד עבען דעסחאלב קאנן ער ניכט דיא דורך אללע טארוינען פערפוסטעטע לופט היער אהמען. . . בע-טראכטעט מיך דאך ניכט מיט וואלך ערשטויטען בליקען, מיין ליבער ר' באר, מיין וואונדערעם, דאס איהר, דער נראסע געלערטער, דיעס וואס איך יעדעס זאגע, זאנעט, ניכט שאן לאנגסט ערראטהען האבען. . . איהר קענט מיך דאך ווייט מיינע קינדעווייז, איך וואר קיין שלעכטער מענש, אונד ווארע אין נוסטר מענטש געווארדען, ווען מאן מיר ניכט מיינע טהייערע שרה, דיא איך זא זעהר ליבע-פאס הערען געריסען אהטשע, אום וואו אן חזון צו פערשאנען. . . דיעס האט מיין הערין פעהרהאלטעט, אבער נור נענען דיעזע וועלכע זיא אונד מיך אוינגליקליך נעכאכט האבען, איזט עם פערשיינערט; נענען שרה יעדאך אונד אללע, דיא איהר טהייער זינד, אויס ער וויא ווייכעס וואכס! דעסחאלב איזט משה שמואל, דער מאן איהרע טאכ-טער בלימעלע, מיינעס הערצען זא טהייער!

איהר וואללט מיר אלוא העלפען, דען משה שמואל צו רעטטען איהן וויילקליך בעשטענען? - פראג-טע יעטצט ר' באר מיט דורכדרינגענעם בליקען.

אך איך איהן רעטטען אונד בעשיצען וויל! (ריקען לאבעלע מיט בענייטעניג) מיט אללער מיינער מאכט ווילל איך עם טהון, אונד דיעזע איזט ניכט עריינג! שאן דיא דען רייבער מיינעם גליקעס, דען עלענדען חזון, דער דיא ארמע שרה משה-אנדעלע, שאן אום דיעזען טיגע אונד ביטטער ער טרעפט, ווילל איך עם טהון, אונד דיעס איזט זא פריידיגער, דיא עס זיך אום דאס גליק פאן דען קינדערן

דער שרה האנדעלט, דאך יעטצט לאכט הארען, וואס זאלל איך טהון, אום אין דיא ברוסט דעם יונגען מאנ-געס דען פריערען אונד דיא לעבענספרייע ווערער איינציע-הען צו וועהן? . . .

ער מוס פאן היער פארט, מוס דער מאכט דער פא-נאטיקע געטרייסען ווערדען, אום פרייא דענען אונד האנדעלען צו קאנצען! - זאנער ר' באר ענטשיערען.

ער זאלל פארטעיעהען פאן בלימעלע? דיעס ווירדען זיא יא טארטען. . . נין, דיעס דארף ניכט ווין! - זאנעט לאבעלע אין צארטליך בערזאנעטעס טאגען.

"בלימעלע זאלל מיטציעהען! - מיינע ר' באר, בלימעלע דארף פאן איהרער שווערבראנען מוס-טער ניכט ווייכען! (נעלדערעט לאבעלע) זיא אויס דער איינציגע טראקט אים שמערצערייכען דאזיין דער אוינגלי-ליכען, דענקט ניכט דאראן, דאצו ווערדען איך ניע משהל-פען; זיא איך ווערדען עם מיט אללער מיר צו נעכאכטע שטע-הענדען מאכט צו ערעהרדערן טראכטען! . . .

דיאן וואללט איהר, דאס משה שמואל אין דער בליטהע וויינער קראפט עלענד דאהינויכע, איך האטטע דאך רעכט אין איך איינע פלינד צו פרייכען זיא - ענטשענעטע ר' באר,

איהר וויסעט נור צו נוס (נאחס לאבעלע ווערדען דאס ווארט), דאס משה שמואל מיינעס הערצען טהייער איזט, אונד דירעט מיינע פערזוכערונג גלויבען, דאס מיר קיין אפער פיר ווינע רעטטונג צו שווער פילע, אבער דער אוינגליקליכע שרה דעם טאקע-שאס פערזוכען, אדער בלימעלע צור פערצווייפלונג טרייבען, דאס קאנן איך ניכט, אונד דאס ווייכע איהר פאן מיר ניכט פער-

לאנגען! . . . וואס איינע אנדערען אויסווען! איהר ווארט זיא דער פריינד וינעס פאטערס אונד קענטע דאס, פרינסטעיע געהיימיס, וועלכעס זיין גראב דעקט. . . וואו קאנט איהר אלזא איבערהויפט נור גלויבען, דאס משה שמואל, ווען ער פאן היער פארטעיעהט, זיך דער מאכט דעם שלוינען חזון ענטשיעהען קאנן! . . .

איהר קאנט אבער דען יונגען מאנן שטיצען! (ערווייטערען ר' באר) איינער מאכט אויס דער דעם חזון מינעטעסען גלייך! דער איינער אברהם דאנענען ווען שוסט, אונד וועהרלאן וינען פערפאלגען פרייזענעבען! נור דעסחאלב מוסטע ער ליידער רעטטונסלאן אונטער-נעהען! . . .

איך קאנטע איהן נור פאר אפערע פערפאלגונג שטיצען (זאנעט לאבעלע וויצענדר) אבער פאר היימליכער, אים פרינסטען שליכענענער, פאר "מייעלמאד", דאצו פעהלט דעם מאכטנישען דיא מאכט! (ערווייטערען לאבעלע מיט דומפער שטימע) אונד מיינט איהר עטווא, דאס ער צאנען ווירדען, דען זאן צו מיינעלע, וואו ער עם מיט דעם. סען פאטער נעהאן האט? . . .

"חזון ליכעט וינען אירדאם! (זאנעט ר' באר) מיט דעם אונגליקליכען ר' אברהם וואו עם אנדערעס, ער זאה אין איהר דען בעפארצושטען, ליכעלינג דעם פאטערס, ער וואהנטען זיך, אלס דען אלטערען זאן, צוריקגעטעטש אונד ווארדע דעסחאלב -

צום קיין, צום בורדער-מאדער! - אונטער-בראך איהן לאבעלע.

(פארטעיעהען פאללט)

אום איהרע שווער גענידעטע, עקסיסטעניץ קאָמ-
מן אונד איינער טורדיגען צוקונפט ענטשענע-
בליקען מיססען.

אינען שמערצליכען פערלוסט בראכטע אונס
דאס פערנאנגענע יאהר הויך דאס הינשיידען דעם
גראַסטען אוהב ישראל דעם הצדיק המנוח סור
מאָזעס מאַנשעפֿאַרע זי. צל. מאַנע זיין אנדעקען פֿיר
אללע צייטען איין געזענענע בלייבען!

אונד דיא נייען געטריידע-צאלל-ערהאנגענען,
מיט דענען אונס דאס עבען צור נייע געהערע
יאהר זא אונאנגענעהע איבערראשטע! וויא שווער
עמפֿינדען וויר אללע, אללע דיעזע מאסרע-
געל! - נאָמט געפֿירעזען זיין זיין נאמע, האט אונס
אייער רייכליכע ערנטע געגעבען, אבער וויר קאָנגען
ליידער דיעזעס זענען נישט רעכט פֿראָה ווער-
דען, דא אין פֿאָלגע דער פֿערקעהרטען מאסרעגעלן
דער מענשען, אין פֿאָלגע דער צאלל-ערהאנגענען,
אונזער געטריידע-עקספּאָרט געהעמט אונד יעדעס
געשאַפט אין שטאַקונג געראטהען איז! וויר קאָנג-
זען נור מיט האלבער פֿריידע אויף אונזערן ערנטע-
געזען בליקען, דיא ערנטע ביזשעט אונס וואָהל
בלבלהר, ליידער אבער קיינע, פֿרנסה! דא וויר נישט
אויס שטאנדע זינד, דען ערטראַג אונזערער ערנטע
צו פֿערווערטען! אום זא אינברייטענער מיססען
וויר אונזער געבעט אן דען אללאַמאָביגען ריכטען;
בלבנהו בספר פֿרנסה וכלכלה! דא האט אונס
"כלכלה" געגעבען, אבער דאס געניט דינעם פֿאָל-
קע אראַדעל נישט! דא אללאַמאָביגען אים הוי-
מעל! מוסט אונס אויך "פֿרנסה" געבען! יא, פֿרנסה!
פֿרנסה! פֿרנסה!

דאס אלטע יאהר איזט טאָרט, וויר קאָנגען אן
זיינעם אַר גע וועג וועגן טועס הערפֿאַר-
העבען, מאַנע דאס נייע יאהר איינע שנת ברכה,
אייע שנת חיים, פֿרנסה וכלכלה זיין! אים אונזער-
שיטערליכען גלויבען אן דיא גאדע גאָטעס גע-
הען וויר דעם שנת תרמ"ו פֿאַהען הערענע ענט-
געגען אונד רופֿען אללען אונזערען צאהלרייכען
פֿריינדען אין נאה אונד פֿערן צו: לשנה טובה,
לחיים טובים ארויס ושלום וכתבו ותחתמו! אמן!
מ. ע. ה. ר. ע. נ. ה. י. ל.

פֿערשיעדענע נייאויגקייטען.

* (דאס ניי-יאהר אונד אונזער
בלאטט), אום "ראש השנה" מוס יעדער איבער זיין
טהון אונד אלסען פֿאַר זיינעם געוויסען דעכענ-
שאַפט אבליקען, יענע פונקטען נון, דיא וויר אלס
פֿאַרליכטען גאָט געגענאביכער צו בעטראכטען

פֿאַרליעטאָן.

נחמיה חיון.

— איין שווינדלער אויס דער "שבת צבי שולע".
(29טע פֿאַרטעטע צוונג.)

באלד דארויף פֿראש לאַבעלע אים צימער.
דיא צייט וואר שפורלאָן אן איהם פֿאַראיבערענאנ-
גען, לאַבעלע וואר נאָך איסטער דער געפֿירטעטע, דיא מיני-
בליקענע סערקעשאר, דעקסט געוויסען רעכטע דיא הע-
ראנשפֿירערען פֿאַם אללערהייליגסטען דעם גראַסען חיון
פֿעניצוהאלטען וואיסען, וועגן דיא בעווכער איהן נישט הויך
קאָסטיאָרע אַרומגעטע ציר מילדען פֿערמיטטעלונג פֿע-
אלאסאָסען.

משה שמואל איזט בעדעקליך קראַנק! — זאנער ר'
באָר אָהנע יעדע איינליטונג, נאכדעם לאַבעלע פֿאַשען
געאַכטען האטען.

משה שמואל קראַנק? (וועדערהאַלטע לאַבעלע ער-
שטיינט) ער ועלבסט האט מיך יא זעכען הערנעשיקט!

"איהר וואָהנט אַלאָ, דאס נור יענע ליידען, וועלכע
אויס קראַנקע-לאַנער פֿעסטעלן, בעזאַרגניס-ערהענענדי זינד?
איהר קענט עבען דען, וואָרט" נישט, דער אס מאַרעק דעם
לעבענס צעהרט; דער, וועגן מאן איהם נישט ביא צייטען
אינהאַלש טרום, אָהנע רוהע אונד ראַסט זיין פֿערוויסענס.
ווערק פֿאַרטעטע! אונד דאָך אַזאַל איהר דיעזע פֿורכט-
באָרען פֿערוויסען קענען, איהר זעהט יא דיא קוואלען
דעם אונגליקליכען ר' אברהם מנד, דעם פֿאַטערס דעם
משה שמואל י. . . זאנער ר' באָר.

האבען (בין אדם למקום), געהאַרען וואָהל נישט און
אייע צייטונג! אלליין וויר מיססען אויך אונזערע
פֿאַרליכטען אונזערען מיטגעשען געגענאביכער (בין
אדם לחברו) אים אויגע פֿאַסען, אונד דא דראַנגען
זיך אונס אין ערסטער ריידע דא, פֿאַראלישען
פֿערבינדליכקייטען אויף, דיא וויר אונזערען געהער-
טען אבאָנגענטען געגענאביכער אייגענאנ-
גען! האבען וויר געהאַלטען, וואס וויר פֿערשפֿאַרען?
האבען וויר אונזער פֿערפֿאַנדעטעס וואָרט רעדליך
אונד נאָך עס וואָרט וויסען אונד געוויסען אייגע-
לאַזען? . . עס וואָרט וואָהל אונגעשיידען, וועגן וויר
דיעזע פֿאַנגען זעלבסט מיט, יא!" בעאנוואָרטען
וואָללטען! גליקליכערווייזע זינד וויר נישט אן דער
אונאנגענעהעמען לאַגע, דיעזעס זעלבסט טהון צו
מיססען, דיא לעבנאָפֿטע טהיילנאהמע פֿיר אונזער
בלאטט, דיא זיך נאָך אימער מיט יעדעס מאַנע
אין ערפֿריליכער וויזע שטייערט, לעפֿערט יא מאַנע
בעסטען בעווייז, דאס דיא, נייע יידישע פֿעסטער
צייטונג! דיא איהר אַבליקענענען פֿאַרליכטען רעד-
ליך ערפֿיללט אונד אללע געזעכטען ווינשע דער
געהערטען לעזער אין פֿאַללעס מאַסע בעריקויב-
טיגט, אלליין פֿאַרמאָגן דיעזער אויפֿמערקטערען
טהיילנאהמע וויטענע דעם גראַסען יידישען פֿובלי-
קום געבען וויר אונס דענגאָך קיינער טיישונג הין,
אלס וואָרט עס אונזערען הערליכען בעמהונגען גע-
לונגען, דיא נישט אללע ר אונס צו ערווערבען!
ניין! דאס ערוואַרטעטען וויר גאר נישט; דיעזעס
ציעל שטרעבעטען וויר קיינען אויגעבליק אן, איין
אלטעס פֿערבוואָרט לויטעס: "ווער עס אללען
צו רעכט מאכען ווילל, דער קאנען עס עבען נייע-
מאנדעס צו רעכט מאכען!" אונד אן דער איבער-
צייגונג, דאס דעם ריכטיג אַזמ, האבען וויר אונזער
פֿערניגטע ייגען, איינעלע ליגענטען
פֿובליקום, וועלכעס דיא פֿאַהיגקייט בעזעצט,
צווישען טועס אונד שלעכטעס צו אונטערשיידען,
(להבחין בין טוב לרע) נאָך בעסטען קראַפטען צו
ענטשפֿערעכען, אונד וויר בעטראכטען עס אלס מאַ-
ראלישע ערוונגענשאַפט, דאס פֿערניגטע אונד
אינטעלליגענטע פֿובליקום ווירקליך עראַבערט צו
האבען! אַרדעס וויר פֿיר דיעזע פֿריינדליכע ווירד-
גונג אונזערע בעשיידענע ליכטעסען צו שלוסעס
דעם יאהרעס אללען פֿריינדען אונד גאַנצען דער
"נייען יידישען פֿעסטער צייטונג" דאַנקען, געהמען
וויר מיט פֿערינגען פֿעראַנלאַסונג אן דער שיעל-
לע דעם ניי-יאהרעס דאס פֿיערליכע פֿערשפֿערעכען
צו געבען; אונזערעווייטס אללעס אויפֿצוטייבען
אום דען ווערטה אונד איהר דא ברובֿ באָר-
קייט אונזערעם בלאטטעס צו פֿערמעהרען אונד
דאזעלבע אויף איינע שטופֿע צו העבען, וועלכע

ביזהער פֿאַן קיינעם דעראַמיגען יידישען אונטער-
געמען ערריכט וואָרדע! — עס וואר אונס הער-
צענס בעדערפֿנס, אלל דייעס צום שלוסע דעם יאה-
רעס אַפֿגענעמליך אויסצושפֿיכען, אונד אים ניסטע
יעדעס אַפֿגעלענען אונזערער פֿריינדע הערצליך דיא
האנד צו דריקען מיט דעם אויפֿריכטיגען וואונשע:
כתיבה וחתימה טובה למר!

* (דיא קאַנגינין פֿאַן איטאליען
איבערעס) ביא איהרעם יונגסטע אויפֿערהאַלטע
אין אונזערער שאַרט עמפֿאנגן דיא קאַנגינין דען
אַבער-ראַבביןער דר' קאַהען פֿאַרמאָ אן בע-
זאַנדערער אוידיען, דיא אָהנע פֿרויא אייסערטע
ביא דיעזער געלענעהייט: מיט גראַסעס בעוועיקען
האבע אן דען מאַר דעם ערלען סיר מאָזעס מאַנ-
טעפֿאַרע פֿערינאָמען, וועלכער, וויא קיין צווייטער,
וואָהרענד זיינעס גאַנצען לעבענס אַקטע דער ריינס.
טען הומאַניטאַט אויסגעאיבט האט!"

* (קאַנגינין מילאן זאַממט פֿרויא)
אונד בעלייטונג טרופֿשט פֿרייטאג אין אונזערער
הויפֿטשטאדט אין, דיא אָהנע געזעלשאַפט ווירד
היער פֿעהררעטע טאנע פֿערוויליען צור בעזוכטיגונג
דער לאַנדעס-אויסשטעללונג.

* (שטאַטס-סעקרעטאַר מאַטלע-
קאַוויטש) פֿראָודענט דער אויסשטעללונג, דער
פֿאַר קורצעס אויס איבעראנטערענונג פֿאַן איינער
"אָהנמאכט" בעפֿאַלען וואָרדע, האט זיך בע-
רייט וועדער אן דעם מאַסע ערהאַלט, דאס ער
דיא זייטונג רעד געשאַפט דעם אויסשטעללונגס-
פֿראָודענטען פֿעראַנדלך איבערנעהמען ווירד.
* (ראַבבינאַט-סעקרעטאַר זעטצונג) אום 6.
ד' העלט דער נאָך ווענדליכע ראַבביןער, הערר
רוואַלף אַרנגאָר, זיינען פֿיערליכען אייגענ אן
טעטיגע (פֿעסטע קרימינאַט), דערוועלבע אונד דער
שוועדערהויזן דעם ריהמליך בעקאַנטען, שטרענג
אַרטהאַקסען אַבער-ראַבביןערס יא אַנאַשזאָהא.
וויר ווינשען דער וואַקערען טעטעניער געמיינדע
רעכט פֿיעל גליק צו דיעזער איבעראויס טרעפֿעל-
כען וואָהל!

* (יידישע וואָהלס האַטיג קייט)
הערר באַראָן אינגאן וויל-ווייס פֿאַן לאַנאטא אויס
טרוין (איטאליען) האט דעם דאָטיגען אַרבייטער-
פֿעראיינע 20,000 לירע געשענקט צור אונטערשטי-
צונג פֿאַן אַרבייטערן, אָהנע אונטערשיידע דער קאַנג-
פֿעסטיאָן, דיא זיך הויך פֿלייס אונד העדליכקייט
אויסצויכען.

* (דער עסטערייכישע רייכס-
ראַט) אַזמ טישטעלס אללערהאַכסטער צי-
שריפט פֿאַם 6 דיעזעס פֿיר דען 22 סעפטעמבער
אינבערופֿען.

אלס אָב איהם דער זינד דעם געהאַרען נישט פֿערשטאַנד-
ליך וויא . . .
יא, יא, אן וועדערהאַלע עס (זאנער ר' באָר), אן
פֿירכטע, דאס איהר אלס פֿינד דעם יונגען מאַנע גענע-
איבערשיטענע ווערעט!" . .
וואס אויף דער וועלט קאנן מיך פֿערמאַנען, דעם
מאַנע, דען דיא פֿאַכטער דער שיה, דיא ליבען בליטעלע,
איבער אללע ליבעט, אלס פֿריינד געגענאביכער צו
שטעהען! — ערווירטע לאַבעלע אים טאַנע אינזערער בע-
ליידיגונג.
ר' באָר ערהאַב זיך פֿאַן זיינעם זיטע, פֿאַסטע דיא
האנד לאַבעלעס אונד שפֿאַרן אן נור פֿיר דאס אָהר לא-
בעלעס פֿערינעכטמאָדע פֿאַרליכען טאַנען:
זא, וויסעטעס אַלאָ! משה שמואל אַזמ קיין אנהאַר.
נער דער סעקטע; ער אַזמ איין דענקענדיג
מענטש אונד מוס היער אן דיעזער אויסגעבונג יאסמער-
פֿאַלל גענען! . .
דיעזע מיטטהיילונג אַזאַלשע, וויא ר' באָר מיינטע,
אייענע ניעדערשטעשטערנדיע ווירקונג אויף לאַבעלע הערפֿאַר-
בייגען, דאָך זע זיינעם נישט גערינגען ערשיינונג קאם עס
אַבער נאָכן אַנדערס.
משה שמואל אַזמ קיין אנהאַנגער דער שבת-צבי.
סעקטע! . . (וועדערהאַלטע לאַבעלע אויפֿאַשהמענ) דא,
רום אַלאָ, מיינט איהר, ווירדע אן איהם פֿינדליך גענענ-
איבערשיטענען, דא קענט איהר מיך שלעכט. . . אן בן
אויך קיין אנהאַנגער דיעזער פֿערוואָרפֿען סעקטע; דיא
מאכע דאס יאָטמערליכע "מוריס שפֿעלע" מיט, אום אן
הירנלאָזען גאַטצען-דיעניער, דיא דיא שווער דיעזעס לענע-

לאַבעלע וואָרדע בלייך אונד שפֿאַרנע ענטוועט
פֿאַן זיינעם זיטע אויף.
אַלאָ משה שמואל האט זענעלבע קראַנקהייט,
וועלכע זיינען פֿאַסטער הירנאָפֿשע! אן ווילל גלייך אום
אללע בעריהטען דאָקטאָרען שיקען! — ריעף לאַבעלע
אויסער זיך.
פֿיר זעלענע-קראַנקהייטען האט וועדער דער דאָך-
פֿאַר דיא אַפֿאַשהקע איין מיטטעל (ערווירטער ר'
באָר מיט נאכדרוק); דא מוס דער קראַנקע זעלבסט דאס
היילמיטטעל ווכען אונד פֿינדען!
ניין, משה שמואל אַזאַל דאס מיטטעל נור ווכען,
ניכטס אַזאַל צו שווער, זא קאָסבאָר זיין, חיון אַזמ יא
רייך, אונד אַזאַלשע עס זיין פֿערמאַנען קאָסטען, ער מוס זי-
נען איידאם רעפטען! — ריעף לאַבעלע מיט לויטער
שטימע.
אַללעס געלד חילום פֿערמאגן דא נישט צו העלפען!
ערווירדען באָר.
וואס אַלאָ טהון? פֿראנט דאָך דען משה שמואל
זעלבסט, וואס ער פֿערילאַנט! — פֿלעשע לאַבעלע,
אן ווייס עס, וואס ער פֿערילאַנט אונד וואס ער
האבען מוס! — זאנער ר' באָר.
"וואָרט צאָנעט איהר אַלאָ, מיר עס מיטצוטהיילען?
וואָרט לייעטעס איהר איהן בוי יעטצע ליידען?" — ריעף לאַ-
בעלע פֿאַסט פֿערוויפֿעלט.
"ווייל אן איערער הילפע נישט זיכער בין ווילל אן
פֿירכטע, איהר קאַנגעט אן פֿערילאַנט דען פֿינדען דעם
יונגען מאַנעס אַנשליסען!" — זאנער ר' באָר.
לאַבעלע בליקטע איהם שטוםס אַזמ אוינע, עס שיען,